

ATLAS

WIJK

Wijkvereniging
Pijnacker Noord

Op ontdekkingsreis door Pijnacker-Noord

Inhoudsopgave

Kunst in de wijk	4
De Joannes de Dooper kerk	8
Een waterrijke wijk	9
Enkele straatnamen anders bekeken	10
Overzichtskaart	12
Een groene wijk	14
Ontstaansgeschiedenis van Pijnacker-Noord	17
Oude molens	19
Ontwikkeling van de woonwijk	20

Onze wijk in een notendop

- De woonwijk is rond 1960 ontwikkeld.
- De Oostlaan, Noordweg en Randstadrail vormen de grenzen.
- De wijk is ruim van opzet met veel groen.
- De bebouwing omvat ongeveer 2.000 woningen (merendeels eengezinswoningen), twintig flatgebouwen, drie scholen en een uitvaartcentrum.
- Er zijn twee winkelpanden met bovenwoningen en twee complexen met seniorenappartementen, waarvan één met dienstencentrum.
- Door een grootscheepse boven- en ondergrondse renovatie voldoet de vijftigjarige wijk weer aan alle eisen van de tijd van nu.

Beste bewoners van Pijnacker-Noord,

Een atlas over onze wijk Pijnacker-Noord, met al haar wetenswaardigheden en bezienswaardigheden, die u kunt gebruiken om op ontdekkingsreis te gaan in eigen wijk, vanuit uw luie stoel of wandelend door de wijk. Dat hadden wij voor ogen bij het maken van het boekje dat voor u ligt.

Het idee voor deze Wijkatlas is geboren uit onze doelstelling om de samenhang in de wijk te bevorderen. De laatste jaren hebben wij samen met de gemeente veel energie gestoken in de renovatie. De wijk knapt aanzienlijk op, buurt voor buurt. Maar de sociale factor vraagt ook aandacht. Deze Wijkatlas wil de samenhang tussen bewoners bevorderen.

De wijkvereniging heeft de wijk voor u onder woorden en in beeld gebracht. Er valt onder andere te lezen hoe de wijk is ontstaan, welke kunst er is, welke bijzondere bomen er staan, wat wetenswaardigheden van de buurt- en straatnamen, welke bijzondere gebeurtenissen er hebben plaatsgevonden en allerlei andere weetjes over de wijk. Daarnaast bevat deze atlas een plattegrond die laat zien waar u alles kunt vinden, of waar het ooit gestaan heeft. Wij hopen dat u er, samen met medebewoners van Noord, veelvuldig gebruik van zal maken en van zal genieten!

Onze dank gaat uit naar Bart Ennema, Aad Tas en Charles van der Mast, die deze Wijkatlas hebben samengesteld. Ook willen we de gemeente Pijnacker-Nootdorp bedanken, die deze atlas als onderdeel van het Leefbaarheidsplan Pijnacker 2012-2015 mogelijk heeft gemaakt.

Joop van den Berg
voorzitter van de Wijkvereniging Pijnacker Noord

Op www.pijnacker-noord.nl wordt de informatie over onze wijk verder uitgebreid. Bent u door deze atlas geïnspireerd? Heeft u een bijdrage aan de digitale atlas? Laat het ons weten! Ook kunt u het werk van de Wijkvereniging ondersteunen door lid te worden!
E: info@pijnacker-noord.nl

Kunst in de wijk

In de wijk zijn talrijke grote en kleine kunstwerken te ontdekken. De kunstwerken zijn ten tijde van de plaatsing meestal zorgvuldig gekozen bij een thema of een belangrijke gebeurtenis. Daarmee dragen ze bij aan de identiteit van onze openbare ruimte. Het is opvallend dat er verschillende dieren zijn uitgebeeld: speelse beelden zijn het, vooral gewaardeerd door de kinderen. Samen dragen de kunstwerken bij aan een prettige en creatieve leefomgeving met karakteristieke herkenningspunten voor jong en oud.

Het bekendste kunstwerk is wel de **Dolfijnen** aan de Nobellaan (zie de voorpagina van deze atlas). De wijkvereniging heeft er zijn logo aan ontleend. Het betonnen kunstwerk is gemaakt door de Pijnackerse beeldend kunstenaar Adrianus Martinus Bruggeman (1913-1998). Het is in 1973 geplaatst op een hoek bij een aantal winkels. Het is een speels werk dat door talloze kinderen als glijbaan is gebruikt. Er zijn heel wat broeken op versleten. Op de kaart is het terug te vinden onder nummer 14.

1 Moeder met kinderen

Gezondheidscentrum Acacialaan

De letters GP zijn in de vorm van een prachtige sculptuur aan de gevel

bevestigd. Het kunstwerk heet 'Moeder met kinderen'. De materialen zijn koper en glas. De kunstenaar is weer A.M. Bruggeman. Het is aangebracht bij de opening van het gebouw in 1968.

2 Nymphae Hempenius

Acaciahof

Deze bronzen sculptuur is ook van de hand van A.M. Bruggeman. Op de sokkel staat 'Ouder worden is fijn rondom de dubbele jasmijn'. De jasmijn is geplant door de bewoners van de seniorenwoningen. Het is een geschenk van het gemeentebestuur bij de opening van het complex in 1987.

3 Voor wie ik liefheb, wil ik heten

Op het R.K. Kerkhof aan de Meidoornlaan

Dit kunstwerk van de Haagse kunstenaar Tineke van Veen is ingewijd op Allerzielen 2011. Het is een herinnering aan kinderen die het levenslicht niet zagen en mensen van wie het graf is geruimd. Het bestaat uit gebroken oude grafstenen die in de vorm van een lemniscaat zijn gelegd. In de twee cirkels is een vruchtbare ruimte weergegeven waarin een ongeboren kind groeien kan. Op de bank ernaast staat: 'Voor wie ik liefheb, wil ik heten'. Deze dichtregel is van Neeltje Maria Min.

4 Christus Koning

Kerkplein Meidoornlaan

Dit monument van Wim Harzing is van baksteen, beton en zandsteen. In oktober 1946 werd dit beeld, op het feest van Christus Koning, ingeze-

gend. Zoals het op één van de twee gedenksteden staat: 'Uit dankbaarheid voor behouden thuiskomst'. Op een tweede gedenksteen staan de namen van drie omgekomen jonge mannen.

5 Drie Honden

Acacialaan 8

In het plantsoen naast de toegang tot de Josephschool staat het houten kunstwerk Drie Honden van Bas van Leeuwen uit 1980. Wegens houtrot is het in 2013 gerestaureerd.

6 Play-grow

Goudenregensingel

Het object bestaat uit aluminium sculpturen op de staanders van een rood gepoedercoat hekwerk. Het hekwerk vormt de begrenzing tussen het pad naar de nieuwe gymzaal en het schoolplein van de Josephschool. Op school en in de gymzaal staan de mentale, fysieke en sociale ontplooiing van kinderen centraal. Takvormen en bladeren staan voor groei en ontwikkeling. Stapelvormen, torens, laddertjes en huisjes verwijzen naar spel en spelen. Het hek is gemaakt door Karola Pezzaro in 2003.

7 Sport en spel

Gymzaal Goudenregensingel

De wandsculptuur is van de kunstenaar J.V. Gorter en dateert uit 1967. De materialen zijn keramiek en beton. De voorstelling verwijst naar sport en spel. Dit kunstwerk was eerder bevestigd aan de gevel van een gymzaal aan de Meidoornlaan, die in 2010 is afgebroken.

8 't Kwetternest

Goudenregensingel 27

Dit wandreliëf van keramiek is van de kunstenaar Levinus Tollenaar. Het is aangebracht bij de bouw van de kleuterschool in 1976. Het toont tien vogels tegen een ronde achtergrond en verwijst naar de naam van de kleuterschool 't Kwetternest. Nu is hier naschoolse opvang gevestigd.

9 Neushoorn

Plantsoen bij Hesselt van Dinterlaan 7
Deze neushoorn is gemaakt van basaltlava op een sokkel van beton door Theo van den Bulk uit Pijnacker. Het dateert uit 1988. In diergaarde Blijdorp staat een versie van beton.

10 De rups

Bremelaan/Ligustrumlaan

Op de speelweide aan de achterzijde van de flats staat dit speeltuig. Het is een werk van A.M. Bruggeman uit 1976. Het object bestaat uit een betonnen rups in zes segmenten met ronde gaten in zij- en bovenkant. De kop van de rups is gerestaureerd.

11 Moeder en kind

Plantsoen hoek Albert Schweitzerlaan/Nobellaan

Dit bronzen beeld is gemaakt door Bram Roth in 1972. Het object bestaat uit een bronzen sculptuur van een vrouw met een meisje. In de linker-

hand houdt de vrouw een eivorm vast. Beide figuren zijn geabstraheerd weergegeven in geometrische vormen. Het was een opdracht van het gemeentebestuur bij de voltooiing van de Geleerdenbuurt.

12 Abstract

Groen van Prinstererlaan 1

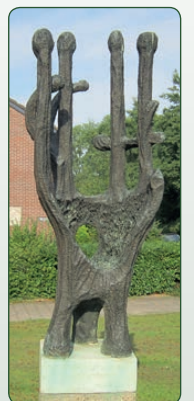

Het object bestaat uit een sculptuur van een grillige organische vorm met uitsteeksels en een gat in het midden. Dit werk van de kunstenaar Marijke de Priester staat op het speelplein voor de basisschool Willem-Alexander. Het is gemaakt van beton en dateert van 1968.

13 De Knotwilg

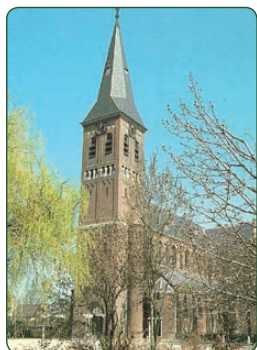
Plantsoen Meidoornlaan/Wilgenhof

Het object bestaat uit een koperen sculptuur van een geabstraheerde knotwilg op drie staanders met een aantal takken. Het is vervaardigd in 1968 door de bekende kunstenaar A.M. Bruggeman.

De Joannes de Dooper kerk

4 De rooms-katholieke kerk Joannes de Dooper is gebouwd in 1892 en staat op de nationale monumentenlijst. De architect is Adrianus Bleys (1842-1912). De kerk is gebouwd in de neoromaanse stijl, wat goed te zien is aan de overal voorkomende ronde bogen. Het gebouw is van mergelsteen.

Glas-in-loodramen

Bleys ontwierp ook het hoofdaltaar en vijf prachtige glas-in-lood ramen. Het middelste raam toont God, de andere ramen tonen de vier evangelisten. Ze zijn opgenomen in alle overzichtswerken van historisch glas-in-lood in Nederland.

Symbolische figuren

De vloer van de kerk is van granito. Tussen de banken zijn vier symbolische figuren te zien, die elk een

ondeugd voorstellen: een hengst (hoogmoed), een ekster (praatzucht), een zwijn (woede) en een beer (onzuiverheid).

Pastorie en parochiehuis

Naast de kerk staat de pastorie 5 die ontworpen is door dezelfde architect en tegelijk met de kerk is gebouwd. Daarnaast staat het parochiehuis 6 dat in 1932 is gebouwd door architect G.J.M. Simons. Tegenover het kerkplein ligt het gebouwtje 'het Prinsesje' 3. Dit gebouw had in het begin van de twintigste eeuw onder meer de functie van stalling voor de paarden van de kerkgangers. In de kopse muur zitten nog de ringen om de paarden aan vast te maken.

Restauratie

De kerk is in 1992 bij het honderdjarig bestaan grondig gerestaureerd. In de toren van zestig meter hoog hangen drie grote klokken. De grootste klok is een geschenk van de bewoners van Pijnacker en werd na de restauratie aangeboden.

Een waterrijke wijk

De oude waterwegen voor de tuinbouwers zorgen ervoor dat onze wijk tegenwoordig een groene uitstraling heeft die versterkt wordt door de weerspiegeling van het water.

5 Waterloop Goudenregensingel richting Lindelaan

6 Goudenregensingel

10 Hoek Acacialaan / Park Berkenoord

12 Waterpartij bij het Gemaal

water

Enkele straatnamen anders bekeken

Staatsliedenbuurt

Thorbeckelaan

Dr. Mr.J. R. Thorbecke (1798 - 1872), staatsman en grondlegger van onze democratie.

Groen van

Prinstererlaan

Guillaume Groen van Prinsterer (1801 - 1876), grondlegger van de protestants-christelijke politiek in Nederland.

Kuyperlaan

Abraham Kuyper (1837 -1920), stichter van de eerste Nederlandse politieke partij (ARP).

Dreeslaan

Willem Drees (1886 -1988), volgens velen de grootste Nederlandse staatsman na de Tweede Wereldoorlog, initieerde de AOW.

Rommesingel

Carl Romme (1896 - 1980), initiatiefnemer van de kinderbijslag. Het werd, volgens een buurtroddel, Romme-

singel en niet Romme-laan (rommel-aan).

Gerbrandylaan

Pieter Sjoerds Gerbrandy (1885 - 1961), minister-president van Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Geleerdenbuurt

Curielaan

'Madame' Curie (1867 - 1934), Pools-Frans ontdekker van polonium en radium, ontving de Nobelprijs voor Natuurkunde in 1903 en 1911.

Dunantlaan

Henri Dunant (1828 - 1910), Zwitsers bankier en oprichter van het Rode Kruis, ontving de Nobelprijs voor de Vrede in 1901.

Kamerlingh Onneslaan

Heike Kamerlingh Onnes (1853 - 1926), deed natuurkundig onderzoek bij lage

temperaturen, ontving de Nobelprijs voor Natuurkunde in 1913.

Nansenlaan

Fridtjof Nansen (1861 - 1930), lid van de Volkenbond en Poolreiziger, ontving de Nobelprijs voor de Vrede in 1922 voor zijn vluchtelingenwerk.

Lorentzlaan

Hendrik Lorentz (1853 - 1928), onderzocht de elektromagnetische eigenschappen van materie, ontving de Nobelprijs voor Natuurkunde in 1902.

Nobellaan

Alfred Nobel (1833 - 1896), Zweeds chemicus en industrieel, uitvinder van dynamiet en oprichter van de Nobelprijsstichting om hen die aan de mensheid het grootste nut hebben verschaft, te eren.

Groene straatnamen

Goudenregensingel

Prunuslaan

Beuklaan

Vlierlaan

Lijsterbeslaan

Seringenlaan

Elzenlaan

Lindelaan

Acacialaan

Jasmijnlaan

Esdoornlaan

Park Berkenoord

Meidoornlaan

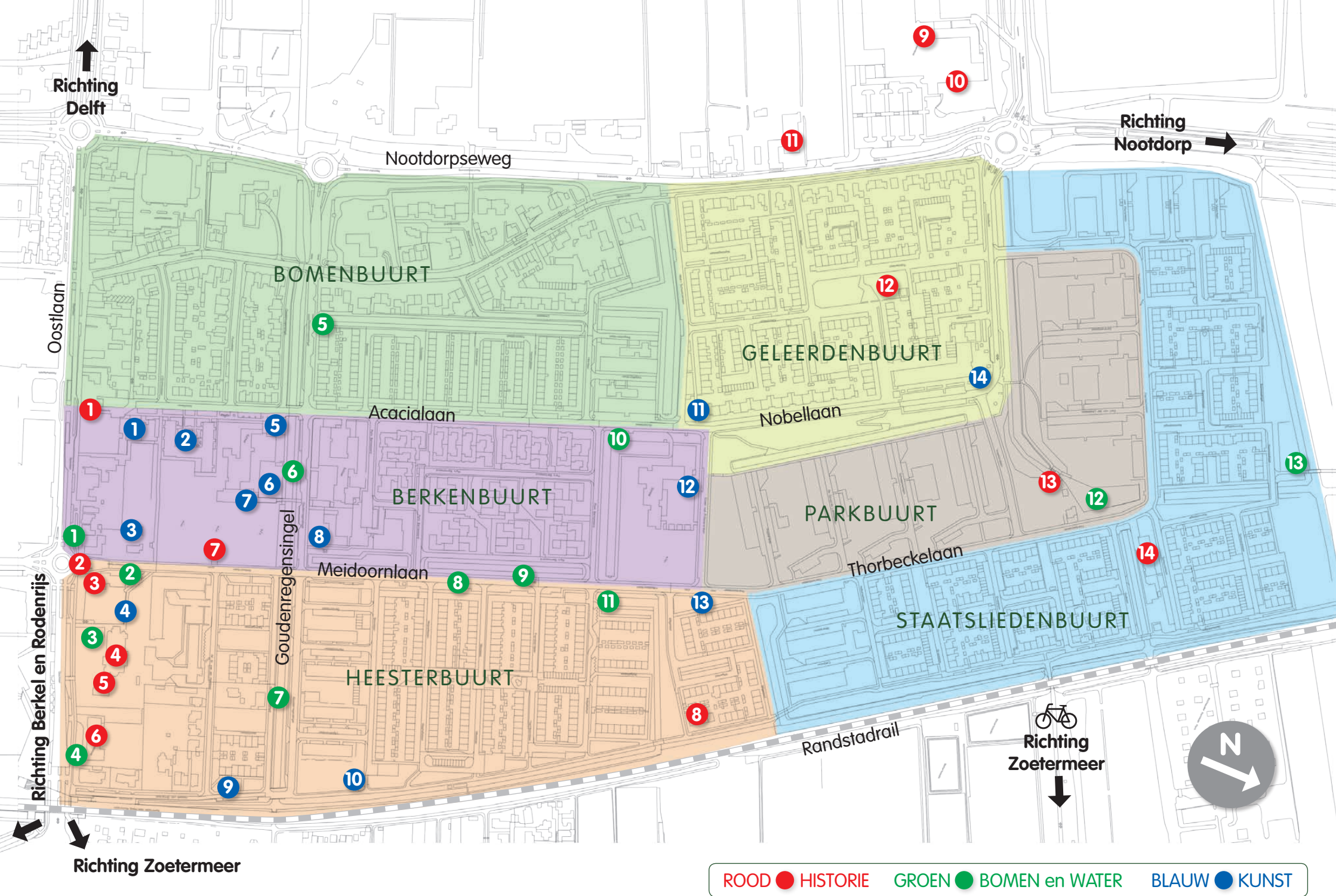
Hortensialaan

Kastanjelaan

Magnolialaan

Een groene wijk

Van welke kant men Pijnacker-Noord ook binnenkomt, altijd valt op hoe groen de wijk is. Zeker rond de Joannes de Dooper kerk is dat terug te zien. Daar zijn onder andere de witte paardenkastanje, bruine beuk en gewone es te vinden.

2 Fraxinus excelsior / gewone es

Deze bomen in de wijk zijn geknot vanwege een spreuwenplaag. Het hout wordt van oudsher gebruikt voor hekken, gereedschap en sportgerei. Volgens de IJslandse Edda werd de eerste man van een es gemaakt.

3 Fagus sylvatica 'Atropunicea' / rode beuk

De rode beuk werd door onze voorvaders gebruikt als voedsel.

Onze eerste boeken werden op beukenhout geschreven. Veel woorden voor boek - Buch (D), bok (Zw), book (Eng) - zijn afgeleid van beuk.

4 Aesculus hippocastanum / witte paardenkastanje

De boom wordt zo genoemd omdat de Turken hun paarden de kastanjes te eten gaven als medicijn. De bloem noemen we een kaars. De kastanjes van deze boom zijn niet eetbaar!

In de wijk zijn nog veel meer verschillende bomen te vinden, waaronder een aantal bijzondere! Een 'x' in een Latijnse naam van boom wijst op een kruising van twee soorten.

1 Ginkgo biloba / ginkgo / Japanse notenboom

Rotonde Oostlaan

Oeroude boomsoort waarvan het blad lijkt op een uitgerolde naald. Het duurt drie menselijke generaties voordat de boom volwassen is. Omdat vier ginkgo-bomen de atoomaanval op Hiroshima heb-

ben overleefd, wordt hij in Japan de 'boom van hoop' genoemd. Deze bomen leven nu nog steeds!

7 Platanus x hispanica / (gewone) plataan

O.a. Goudenregensingel
Het meest kenmerkend aan deze boom is de gevlekte en vlokkige schors. Daarnaast vallen de kogelronde vruchten op. Er bestaan platanen van wel zestig meter hoog. Met recht majestueuze bomen dus. Deze reus zorgt in veel zuidelijke landen voor schaduw op de dorpspleinen.

8 Crataegus monogyna 'Stricta' / meidoorn

O.a. Meidoornlaan

De doornboom is uiterst flexibel en bestand tegen extreme weersomstandigheden. De geneesmiddelenindustrie gebruikt de helende werking van de meidoorn in haar producten.

9 Salix x sepulcralis 'Chrysocoma' / groene treurwilg

O.a. Meidoornlaan

De treurwilg is in onze wijk op meerdere plaatsen aangeplant. Dit exemplaar staat zoals wilgen graag staan: langs het water. De groene treurwilg komt oorspronkelijk uit China. De meest typische wilgenvorm in Nederland is de knotwilg: een gewone wilg, waarvan de stam is afgezaagd en dan verder groeit.

11 Alnus cordata /hartbladige els (Italiaanse els)
Weigialaan

Dit is een zeer bijzondere boom. De treurvorm van de els komt namelijk heel weinig voor. Maar

wij hebben er één in Pijnacker-Noord! Ook de vorm van de stam is voor een els bijzonder. Het hout van de els wordt, als het afgezaagd wordt, binnen een paar minuten oranje-rood van kleur. Elzenhout is geliefd door houtwormen. Daarom wordt het hout van de els weinig gebruikt als bouwhout. Als het nat wordt gehouden, is het wel goed bruikbaar. Daarom vinden we elzenhout veel in bruggen en gebouwen in het water.

13 Tilia Europea / Hollandse linde
Ingang Balijbos aan de Rommesingel

De bladeren hebben een hartvorm zoals op speelkaarten vaak

te zien is. De linde vormde in veel dorpen het centrale punt waar geliefden elkaar ontmoetten. De kleur van de bladeren is opval-

lend groen. De linde in Pijnacker-Noord is in oktober 1999 geplant ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van Staatsbosbeheer.

groene wijk

Ontstaansgeschiedenis van Pijnacker-Noord

Pijnacker was voor het begin van onze jaartelling een gebied van zandbanken, schorren en zoutwatermoerassen, gevormd achter de duinen van de Noordzee. Omstreeks 2300 v. Chr. was de duinenrij langs de kust, op enkele riviermondingen na, gesloten. Door regen en wateraanvoer vanuit de rivieren werd het water geleidelijk zoet. Daardoor nam de plantengroei sterk toe. De afgestorven planten vormden op de dichte kleibodem een dikke laag. Zo ontstond het veen dat het hele middengebied van Holland bedekte. Rond 300 v. Chr. werd bij een enorm noodweer een deel van de duinenrij bij Monster weggeslagen. Het achterliggende land liep onder tot aan onze omgeving. In dit gebied had de zee vrij spel en eb en vloed deden hun werk. Zeeklei werd afgezet en het lichtere veen werd meegenomen naar zee.

Ontginningsperiode

Rond het jaar 1000 na Chr. kwam dit gebied droog te liggen. Na verloop van tijd vestigden de eerste 'kolonisten' zich op de hoger gelegen delen en begonnen het land te ontginnen. Dijkjes keerden het water, maar door de droogte begon het veen in

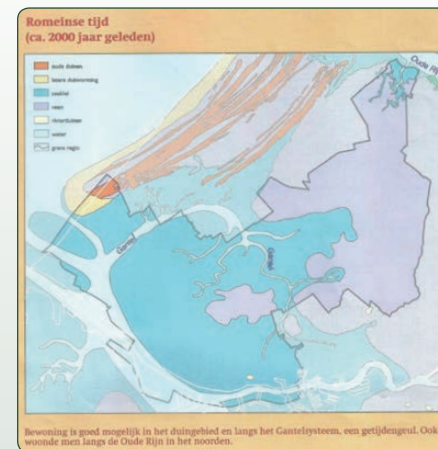
te klinken. Om het water juist vast te houden, werden weer andere dijken aangelegd. Uit die tijd stammen de riviertjes de Gantel en de Leede.

De eerste bewoners

De eerste bewoners van ons dorp vestigden zich rond het Grafelijke Hof in het oude dorp, langs de Kerkweg, Noordweg, Nieuwkoopseweg, Vlielandseweg en Klapwijkseweg. Zij legden met sloten, vaarten en wegen de basis voor het landschap van ons dorp. De oudste vermelding van Pijnacker is van rond 1200 na Chr.

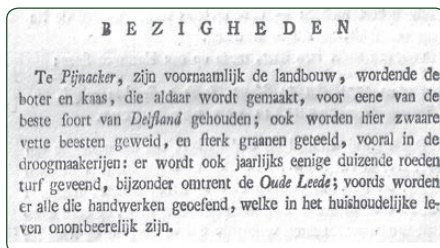
Waterbeheer

Rond het jaar 1300 stelde de graaf van Holland Hoogheemraadschappen in om het waterbeheer goed aan te pakken. Door het inklinken van de bodem liep het water niet meer goed weg en moest dus worden

Bron: Provincie Zuid-Holland Cartografie FD 02-1297

geholpen. Op de ontgonnen gronden werden met succes akkerbouw en veeteelt toegepast. Windmolens maalden eeuwenlang het water uit de polders. Turfwinning was mede daardoor goed mogelijk.

Bron: De Nederlandsche Stad- en Dorpsbeschrijver Olufsen 1793

Ontwikkeling van de tuinbouw

Vanaf ca. 1870 ontwikkelde de tuinbouw zich rond de Nederlandse dorpen, zo ook in Pijnacker. Vervoer over water was toen het meest gebruikelijk, omdat de bestaande wegen nog slecht waren en ongeschikt voor het zware transport van tuinbouwproducten. In eerste instantie vestigde men de tuinbouwbedrijven dichtbij bestaande waterwegen, zoals de Vlielandseweg, Oude Leede, Katwijkerlaan en Kerkweg. Vanaf 1900 begon de tuinbouw ook in gebieden die verder van de waterwegen lagen. In Pijnacker-Noord gebeurde dat tussen de Noordweg en Hofpleinspoorlijn die in 1908, als eerste elektrische spoorlijn van Nederland, was aangelegd. In eerste instantie gebruikte men de vaart langs de

Noordweg om de producten naar de veiling te brengen. Voor de tuinderijen die dicht bij de spoorloot lagen, werden extra sloten gegraven zodat vervoer over de vaart langs de spoorbaan mogelijk werd. De tuinbouw ontwikkelde zich voorspoedig en men ging steeds meer over op glas cultures, het zogenaamd 'platglas'. Er werden voornamelijk peen, sla, andijvie en onder glas ook komkommers en tomaten geteeld.

Deze foto is genomen vanuit de kerktoeren. Links de Noordweg en meer naar rechts in het bosje het gemaal aan de Thorbeckelaan. Het water op de voorgrond is de Goudenregensingel.

Van tuinbouw naar woonwijk

De tuinders in Pijnacker-Noord zijn niet toegekomen aan een grootschalige omschakeling naar kassen, want rond 1954 ontwikkelde de gemeente woningbouwplannen voor Pijnacker-Noord. Op dat moment waren hier ongeveer 27 tuinbouwbedrijven gevestigd van circa één à twee hectare, met elk gemiddeld circa 3.000 m² voornamelijk 'platglas'.

Oude molens

Pijnacker ligt midden in een polder. De waterhuishouding was altijd - letterlijk - van levensbelang. Daarvoor gebruikte men vroeger windmolens. Van de veertien molens in de omgeving van Pijnacker zijn er nog twee restanten over: één aan de Molenweg en één aan de rand van de Delftse Hout.

De eerste is de Oude- of Hoge Polder molen van Pijnacker (ook wel de Molen van Van der Hoeven). De romp staat aan de Molenlaan richting Zoetermeer. De molenromp aan de rand van de Delftse Hout is een restant van de Bieslandse molen. In beide molenrompen staat nu een elektrisch gemaal.

dijk langs de boezem vanaf de Noordweg, langs de molen en het gemaal naar de Nieuwkoopseweg. Onder de spoorbaan werd later speciaal een klein tunneltje aangelegd, dat nog steeds in gebruik is als fietspad. Het was een wind-vijzelmolen met een achtkantige romp, een vlucht van 28 meter, met een scheprad van ongeveer 1,50 meter. De molen was gebouwd om de 'nieuwe of drooggemaakte polder' van 610 hectare droog te malen. In 1915 werd de molen vervangen door een elektrisch gemaal.

13 Tweede ondermolen

Aan de Thorbeckelaan stond de zogenaamde 'tweede ondermolen' van de nieuwe of drooggemaakte polder van Pijnacker. Deze molen, die werd gebouwd in 1767, stond op het land van Vrank van de Valk en werd ook wel de 'middel-molen' genoemd. Het molenpad liep over de

De molen werd in 1917 gesloopt.

12 De spinnekop

'De spinnekop' was een molentje met een capaciteit van één zesde van de gangbare molens. Deze maalde het poldertje van Van Buysen droog. Op de foto is op de achtergrond de Vlielandseweg te zien. Niet bekend is wanneer deze molen afgebroken is, maar dat zal vermoedelijk in 1915 gebeurd zijn, toen de molen aan het molenpad door een elektrisch gemaal vervangen werd. De capaciteit van dit gemaal was ruim voldoende voor beide polders. De molen stond ongeveer in de hoek van de huidige Einsteinlaan nabij het speelveldje.

Ontwikkeling van de woonwijk

1950 De eerste stap was het dempen van de vaart aan de oostkant van de Noordweg, vanaf de Laanbrug tot aan de Oostwatering (later Goudenregensingel) en de vervan-

ging van de zogenaamde 'Gele Brug' over de Oostwatering. Dit was een smalle, ouderwetse zogenaamde gemetselde tonbrug. Op de Oostlaan werden twee doorbraken richting 'noord' gemaakt. Eén doorgang **1**, alleen bestemd voor voetgangers naar de latere Acacialaan, kwam naast de toenmalige manufacturenwinkel van Verbakel en de slagerij Overmeer. Ook werd een grotere doorbraak gemaakt bij de 'schoolbrug' over de Laanvaart, in het verlengde van de Emmastraat. **2** Ook werd begonnen met de bouw van de katholieke VGLO school ten noorden van het katholieke kerkhof.

1956 In 1956 startte de bouw van Pijnacker-Noord ten oosten van de Meidoornlaan, achter de katholieke

kerk, met onder meer de huizen aan de Jasmijnlaan en Seringenlaan. Ook werden de huizen aan de Lijsterbeslaan, Prunuslaan en Goudenregensingel (de zuidkant van de huidige Goudenregensingel) gebouwd.

1959 In 1959 werd langs de Meidoornlaan, naast de VGLO school, de Katholieke Mavo gerealiseerd **7**. Deze Fatima ULO (in 1948 gesticht door de heren Duijvesteyn en Teunissen) was daarvoor gevestigd in drie bovenlokalen en zelfs in de huidige keuken van het parochiehuis, waar ze al lang uitgegroeid waren. Op 1 september 1959 opende burgemeester Vader de nieuwe ULO school.

1960 In 1960 werden over de Goudenregensingel drie bruggen gebouwd voor de verdere ontsluiting van Pijnacker-Noord. Omdat veiligheidsschippers nog gebruik maakten van deze vaart, werden de bruggen gebouwd met een doorvaarthoogte van 1,85 meter.

1961 Vanaf 1961 werden de huizen in de Heesterbuurt gebouwd tussen de spoorbaan en de Meidoornlaan tot aan de Weigelialaan. Ook ontstonden de Berkenbuurt en Bomenbuurt tussen de Acacialaan en de Noordweg tot aan de Vlierlaan. In eerste

Pijnacker-Noord rond 1965

instantie werd dit 'Noord 1' genoemd. Later is dit officieel 'De Hoge Noord' geworden.

1966 Vanaf 1966 werden de huizen van de Staatsliedenbuurt en Parkbuurt, gelegen in het lage gedeelte van Pijnacker-Noord, gebouwd. Een groot deel van de huizen werd gebouwd door de woningbouwvereniging van Pijnacker. Een bijzonder project waren de 442 flatwoningen in elf blokken van drie en vijf hoog.

1967 Vanaf 1967 werden de huizen in de Geleerdenbuurt opgetrokken. In dezelfde tijd werd het langs de spoorbaan gelegen zwembad afgekeurd **8** en werd besloten een heel nieuw zwembad langs de Noordweg nabij de Sportlaan aan te leggen. Ook het tennispark verhuisde naar deze locatie.

1969 In 1969 werd het nieuwe zwembad met overdekt instructiebad feestelijk geopend. In 1970 volgde het nieuwe tennispark aan de Sportlaan.

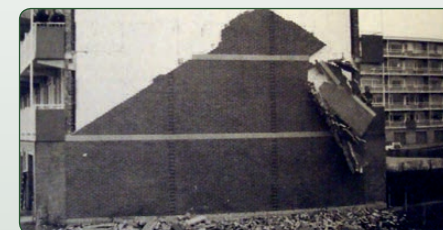
Het oude zwembad langs de spoorbaan. Links de kleedhokjes voor de volwassenen; de kinderen konden zich omkleeden tussen de bomen.

Het nieuwe zwembad met dubbel buitenbad 'De Groene Wijlde'.

Op de vrijgekomen grond langs de spoorbaan werden in 1971 de huizen van de Wilgenhof gebouwd.

1974 De zijmuren van de flats aan onder andere de Van Houtenlaan bleken zó slecht verankerd dat deze tijdens een storm naar beneden vielen. De bouwer en later de woningbouwvereniging draaiden op voor het herstel.

1989 De voormalige kleuterschool aan de Thorbeckelaan is in 1989 omgebouwd tot uitvaartcentrum **14**.

1991 In 1991 is het zwembad ingrijpend vernieuwd en uitgebreid met een fitness- en squashruimte. Tevens werd de naam gewijzigd in De Viergang. Deze naam is ontleend aan de molenviergang, die vanaf 1767 de Nieuwe polder van Pijnacker droogmaalde. Ook kan een relatie worden gelegd met de vier hoofdonderdelen van de accommodatie: zwembad, sauna, squash en fitness.

1999 De aan de Meidoornlaan gevestigde Katholieke en de Christelijke MAVO zijn in 1999 samengegaan in de Scholengroep Pijnacker. In 2002 is de school uitgebreid met een HAVO bovenbouw en een aantal noodlokalen.

2007 **10** De Viergang is aanzienlijk uitgebreid met een sporthal, nieuwe zalen voor onder andere fitness, aerobics en spinning. De uit 1970 daterende en overbodig geworden Steinbach sporthal werd in 2007 gesloopt.

2009 Na een voorbereidingstijd van vier jaar en na drie jaar uitvoering zijn de zestien flats met 470 flatwoningen van de woningbouwvereniging (daterend uit circa 1967) van binnen ingrijpend gerenoveerd. Ook de buitenkant heeft een opvallende facelift ondergaan.

Oud wordt nieuw.

2010 Het nieuwe gebouw van het Stanislas College **9** aan de Sportlaan is in gebruik genomen. De verlaten schoolgebouwen met noodlokalen en het gymnastieklokaal aan de Meidoornlaan zijn gesloopt. Tevens heeft John Ruigrok, de laatste echte boer in 'noord', zijn boerderij en tevens zuivelwinkel aan de Noordweg verlaten **11**.

2013 De renovatie van Pijnacker-Noord is in volle gang. Na de renovatie van de flatgebouwen is de Geleerdenbuurt als eerste voltooid. Nu volgt de Staatsliedenbuurt.

Colofon

Deze Wijkatlas is een uitgave van de wijkvereniging Pijnacker Noord, met medewerking van het Historisch Genootschap Oud-Pijnacker.

Bronnen:

- H. Joannes de Dooper Pijnacker, een eeuw rond het kerkgebouw 1892 - 1992 (1992) Uitgave van de parochie Joannes de Dooper te Pijnacker.
- Monumenten & Kunstwerken in Pijnacker Oude Leede Delfgauw (2001) Uitgave Historisch Genootschap Oud-Pijnacker
- De Helende kracht van bomen Fred Hageneder (2006) Librero
- Archief Historisch Genootschap Oud-Pijnacker
- Privéverzameling Aad Tas

Uitgave: oktober 2013

Oplage: 2400 exemplaren

Redactie:

Wijkvereniging Pijnacker Noord
Nobellaan 60
2641 XV Pijnacker
015 - 369 5224
info@pijnacker-noord.nl
www.pijnacker-noord.nl

Eindredactie en vormgeving:
CommSa BV, Pijnacker

Drukwerk:
Grafia Drukkerij, Pijnacker

SAJTA KILIM

Wijkvereniging Pijnacker Noord
Nobellaan 60
2641 XV Pijnacker
015 - 369 5224
www.pijnacker-noord.nl
info@pijnacker-noord.nl

